

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

28 marca

Nr.

Wilno, dn.

1931 roku.

413.

T r e ś ć n u m e r u :

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

Dział.Str.

1. "Lietuvos Žinios" o wzroście podatków.

II. 1.

K r o n i k a .

2. Rozpadnięcie się syndykatu tytoniowego.
3. Komunikacja autobusowa na Litwie.

" "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ.

K r o n i k a .

4. Sprzedaż statku.
2. Powrót generalnego sekretarza atejtininków z Worn.
3. Stały teatr w Szawlach.
4. Dokoła nowej ustawy o adwokaturze.
5. Przeszkolenie wojskowe uczniów
6. Obchód powstania listopadowego na Litwie.
7. Zbadanie b.prezydenta Gryniusa i b.premjera Sleżewicza.
8. "Sąd" nad dzisiejszą młodzieżą litewską.
9. Sprawa wystawy Szuki Kościelnej.
10. Nowy referent wychowania fizycznego.
11. Doroczny zjazd weterynarzy.
12. Sprawa zwołania kongresu narodowego.
13. Sprawa stronników Woldemarasa.

III. "
" "
" 2.
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" "
" 3
" "

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW WILEŃSKICH.

K r o n i k a .

14. Sprawa dokumentów tymcz.Kom.Litwinów Wileńskich o sytuacji kościelnej na Wileńszczyźnie.

VIII. "

-----000000000000-----

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

"Lietuvos Žinios" o wzroście podatków.

"Lietuvos Žinios" Nr.67 z dnia 24.III.r.b. Artykuł p.t.

Podatki się podwyższa. Streszczenie:

"Lietuvos Aidas" pisząc niedawno o polityce budżetowej rządu wyraził zdanie, że nadwyżka budżetowa powstaje nie drogą nakładania nowych podatków, a tylko drogą oszczędności.

"Lietuvos Aidas" minął się z prawdą. Podatki ulegają bowiem w ostatnich czasach podwyżce. Nie gra przytem roli, czy są to podatki bezpośrednie, czy też pośrednie. Niedawno na przykład podwyższył rząd litewski stawkę celną od importowanego cukru o 15 centów od 1 kg. Rocznie daje to rządowi wpływów na sumę 4,5 milj.litów.

Podniesiono również akcyzę na piwo o 10 centów od litra, co przynosi rocznie rządowi okragło 1 milj.litów.

Podniesiono taryfę telefoniczną i kolejową. Podniesiono podatki samorządowe. Ostatnio znów wysunięto kwestję dalszej podwyżki ceł i wprowadzenia nowych podatków, które dotknąć mają między innymi osoby wolnych zawodów, a nawet dziennikarzy.

Wydatki budżetowe 1930-go r. wyniosły 320,6 milj.litów, przewyższając dochody o 7,4 milj.litów, którą to sumę wypadło pokryć z rezerw budżetowych. W ten sposób nadwyżka budżetowa nie tylko nie wzrosła, lecz zaczęła się zmniejszać.

Fakty powyższe świadczą - wbrew twierdzeniu "Lietuvos Aidasa" - że podatki się podwyższają.

K r o n i k a .

Rozpadnięcie się syndykatu tytoniowego. Syndykat tytoniowy założony w r.ub. przez litewskich i kłajpedzkich fabrykantów wyrobów tytoniowych zaczął się ostatnio rozpadać z powodu niedojścia do porozumienia w sprawie podziału rynków zbytu.

Komunikacja autobusowa na Litwie. Autobusy odgrywają obecnie w komunikacji litewskiej poważną rolę. Ruch autobusami wzrasta z dnia na dzień. Statystyka wykazuje, że w 1928 r. w ciągu 1 miesiąca autobusy przewiozły 50.000 podróźnych, w ciągu roku zaś - około 500.000 podróźnych. W 1929 r. ruch autobusami wzrósł do liczby 55.000 miesięcznie, zaś w ciągu całego 1930 r. liczba przewiezionych podróźnych wzrosła do 700.000. Komunikacja autobusowa odbywa się dziś pomiędzy 150-ioma miejscowościami. Ruchem autobusowym zarządza wyłoniona w dniach ostatnich spółka właścicieli autobusów przeważnie żydów.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Sprzedaz statku "Residentas Smetona". Statek przeznaczony do walki z przemytnictwem "Prezidentas Smetona", więcej już do tego celu nie będzie używany i prawdopodobnie zostanie sprzedany. W tych dniach udaje się zagranicę specjalna komisja w celu przeprowadzenia studjów nad sposobami walki z kontrabandą na morzu w innych państwach. Komisja ma zakupić nowy statek przeznaczony do tego celu.

Powrót generalnego sekretarza atejtininków z Worn. Dnia 23. b.m. powrócił do Kowna z obozu koncentracyjnego w Worniach generalny sekretarz atejtininków p.J. Szaupas, który był wydalony tam dn.11 stycznia r.b. na przeciąg 6 miesięcy.

Stary teatr w Szawlach. "Žemajtis" donosi z poważnych źródeł, iż jeszcze w r.1931 zostanie otwarty w Szawlach stary teatr litewski.

Dokoła nowej ustawy o adwokaturze. 22 b.m. odbyło się zebranie studentów prawników, na którym przejrano do tychczasowe zabiegi specjalnej komisji zmierzającej ku niedopuszczeniu zatwierdzenia nowej ustawy o adwokaturze. Odpowiedni materiał w tej sprawie złożono wszystkim ministrom, jednakże niektórzy ministrowie delegacji nie przyjęli, tak że memoriał wypadło zostawić u woźnych. Poza tem studenci prawnicy rozesłali ankiety wszystkim profesorom, którzy wypowiedzieli się przeciwko nowej ustawie.

Przeszkolenie wojskowe uczniów. Ministerstwo litewskiej obrony krajowej wyraziło zgodę na powołanie w b.r. uczniów szkół średnich i zawodowych na 6 tygodniowy kurs wojskowy przeszkoleniowy. Na kursa przyjęci będą uczniowie od lat 16 do 20. Cwiczenie polowe wojskowe odbędą się w powiecie olickim. Kierownictwo przeszkolenia spoczywać będzie w ręku wyższych oficerów sztabu gen.litewskiego.

Obchód powstania listopadowego na Litwie. W dniu 25 marca odbył się w auli uniwersyteckiej w Kownie staraniem Litewskiego Towarzystwa Historycznego obchód powstania listopadowego. Z tej okazji prof.A.Januškajtis wygłosił odczyt p.t."Polityczno,socjalna historia rewolucji", zaś pułk.rez. S.Zaškiewicz odczyt p.t."Wojskowa historia rewolucji".

Zbadanie b.prezydenta Gryniusa i b.premjera Sleżewicza. W dniach ostatnich kowieńska policja kryminalna zbadała b.prezydenta dr.Gryniusa i b.premjera Sleżewicza w sprawie pewnego okólnika wydanego przez centralny komitet ludowców do oddziałów. P.Sleżewicz był do badania wezwany do lokalu policji kryminalnej, zaś dr.Grynus był badany we własnym mieszkaniu.

"Sąd" nad dzisiejszą młodzieżą litewską. W dniu 22 b.m. odbył się w Kownie w lokalu organizacji atejtiników "sąd" nad dzisiejszą młodzieżą litewską. W skład sądu wchodził: p.Zalkowski, dr.Grynus, prof.Žemajtis, prof.Laszas i p.Ralys. Jako oskarżyciele występowali pp.Kupczynski i Szmulkstys. "Akt oskarżenia" głosił, że dzisiejsza młodzież litewska zbyt szybko zapomina o ideałach ogólnoludzkich i narodowych, myśli jedynie o karierze i pieniądzu, mało dba o naukę i uspołecznienie własne, jest zbyt rozwiązła pod względem płciowym, oddaje się częstokroć pijaństwu i szulerce i t.p.

Sprawa wystawy sztuki kościelnej. W dniach ostatnich wyłonił się w Kownie Komitet Pierwszej Wystawy Litewskiej Sztuki Kościelnej, w skład którego weszli: p.Majrolis-Maczulis, ks.prof.P.Czesnys, dr.St.Usolis, dyrekto muzeum państwowego i galerji im.Cziurionisa, docent Galaune, dyr.Szkoły Sztuki i. Szlapelis, ks.A.Sobolewski, ks.W.Mironas, ks.W.Dargis, artysta A. Waleška, ks.Rankele i H.Kajruksztisówna-Jacynowa. Komitet zwrócił się do społeczeństwa z odezwą, prosząc o nadsyłanie eksponatów w postaci starych szat kościelnych, naczyń, posągów, obrazów, ksiąg, dzwonów, chrzcielnic, zegarów i t.p.

Nowy referent wychowania fizycznego. Na stanowisko referenta wychowania fizycznego przy ministerstwie oświaty mianowany został mjr.dr.A.Jurgelonis.

Doroczny zjazd weterynarzy. Przed paru dniami odbył się doroczny zjazd członków związku lekarzy weterynaryj. Udział wzięło około 70 osób.

S p r a w a z w o ł a n i a k o n g r e s u n a r o d o w e g o .
Związek tautininków rozesłał w tych dniach do swych oddziałów na prowincje oraz do innych związków narodowych okólnik w sprawie przygotowania do przyszłego t.zw.masowego kongresu narodowego.

Masowy kongres narodowy, na którym zapaść mają doniosłe uchwały państwowo-polityczne i na którym zostaną wygłoszone przemówienia polityczne czołowych litewskich mężów stanu, w tej liczbie prezydenta Smetony, ma się odbyć w połowie czerwca w Kownie.

Okólnik zaleca prowincjonalnym związkontautininkom, jak również pokrewnym grupom narodowym przyciągnięcie do zamierzonego kongresu nie tylko tautininków, lecz również innych myślicy kategoryjami narodowymi i zbliżonych do tautininków elementów. Uczestnikom kongresu zapewnione będą różne ulgi, między innymi znaczna zniżka kolejowa.

Pomieniony kongres, w którym przypuszczalnie weźmie udział do 60.000 osób ma wywołać wrażenie, że się zbrali narodowi przedstawiciele Litwy, ażeby powziąć doniosłe uchwały państwowo-polityczne. Jak słysząc na kongresie zapaść ma również uchwała w sprawie obwołania obecnego prezydenta Smetony prezydentem dożywotnim. Konstytucja litewska przewiduje wprowadzić wybór prezydenta państwa przez specjalnych przedstawicieli narodu, nie mówi jednak, kto ma być tym przedstawicielem.

Przygotowania do zwołania kongresu są w całej pełni. We wszystkich miejscowościach potworzyły się t.zw.komitety trójkowe składające się z przewodniczącego, sekretarza i t.zw. "rupintojasa" /troszczącego się/. Komitety te mają zadanie przyciągnięcie możliwie najliczniejszej rzeszy uczestników kongresu. "Rupintojas" musi w pewnym określonym terminie na podstawie wydrukowanego formularza ustalić osoby, mające wziąć udział w kongresie i objaśnić im cele kongresu. Wzmiankowany formularz zawiera 4-ry rubryki, odnoszące się do przynależności partyjnych przyszłych uczestników kongresu i dzieli ich na: 1.tautininków, 2.członków "vienybe" /jedność/, 3.młodych litwinów i 4.sympatyków.

Dokładny termin kongresu nie został jeszcze ustalony, jednak przygotowania rozłożono w ten sposób, ażeby zwołanie kongresu mogło nastąpić w dniu 13 czerwca /w dzień imienin prezydenta państwa/. Gdyby jednak do 13-go czerwca nie udało się kongresu zwołać, odbędzie się on przypuszczalnie 24-go czerwca.

S p r a w a s t r o n n i k ó w W o l d e m a r a s a . Prokurator Trybunału Najwyższego Kalwajtis oświadczył w rozmowie z jednym z dziennikarzy, że proces t.zw.woldemarasowców odbędzie się jeszcze przed ferjami letnimi a mianowicie w czerwcu.

Jak wiadomo władze pociągnęły do odpowiedzialności 25-ciu stronników Woldemarasa, oskarżając ich o antypaństwową i wywrotową działalność.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW WILIŃSKICH.

K r o n i k a .

S p r a w a d o k u m e n t ó w t y m c z . K o m . L i t w . W i l .
o s y t u a c j i k o ś c i e l n e j w W i l e Ń s z c z y Ź -
n i e . Jak wiadomo Tymcz.Kom.Litw.Wil. wydał jesienią r.ub. zbiór dokumentów pod nazwą "sytuacja kościelna w Wileńszczyźnie w świetle dokumentów". Zbiór ten został przez starostwo grodzkie skonfiskowany i cała sprawa skierowana do sądu. Prokurator nie znalazł jednak w tej sprawie cech przestępstwa, lecz wydał wyrok, na mocy którego zbiór ten ma być zniszczony. W związku z tem Komitet apelował do wyższej instancji.

B7